

ISBN NO : 978-605-05-1595-4
ESER ADI : BİLİŞİM HUKUKU GÜNCEL SORUNLAR-IV
YAZAR ADI : SÜLEYMAN YILMAZ
YAYIM YILI : 2023

BİLİŞİM HUKUKU GÜNCEL SORUNLAR-IV



ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasburg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Faks: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-1595-4

© Yetkin Yayınları 2023

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayıncılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASİMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 47452

EDİTÖR: PROF. DR. SÜLEYMAN YILMAZ

BİLİŞİM HUKUKU GÜNCEL SORUNLAR

IV

Ankara 2023

AKA, Beyza : “*Sosyal Medyada Kişilik Hakkı İhlalleri ve Hukuki Korunma Yolları*”, İBD, 2017, s. 231-287.

AKKURT, Sinan Sami : Sosyal Medyada Gerçekleşen İhlaller Karşısında Kişilik Hakkının Korunması, Ankara 2019.

AKYASAN BİRSEN, Gönül : Sosyal Medyada Paylaşılan İçerik Nedeniyle Kişilik Hakkı İhlalleri, Ankara 2020.

ATLI, Turan : “*Kişi Haklarının İhlali Durumunda İnternet Erişiminin Engellenmesi*”, NEÜHFD, 2020, C. 3, S. 1, s. 4 – 32.

AYDOS, Oğuz Sadık : “*Basın Yolu İle Kişilik Hakları İhlallerinde Manevî Tazminat*”, AHBVÜHFD, 2012, C. 16, S. 2, s. 1-36.

BAYINDIR, Sinan/ APIŞ, Özge/ : Kitle İletişim Hukuku, İstanbul 2018. ERSÖZ, Oğuz

BİLEN, Selim : Basın Yoluyla Kişilik Hakkının İhlali, 2018, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

CANKAYA, Özden/ : Kitle İletişim Özgürlüğü, İstanbul 2012. BATUR YAMANER, Melike

ÇETİN, Erol : Basın Hukuku, Ankara 2014.

ÇOLAK, Nusret İlker : Kitle İletişim Hukuku, İstanbul 2013.

DOĞAN, Aişe Sena : “*Kişilik Hakkının 5651 Sayılı Kanun’un 9. Maddesi Kapsamında Korunması*”, BHD, 2020, C. 2, S. 2, s. 143 – 180 (DOĞAN, Aişe Sena).

DOĞAN, Pınar Bahar : “*Çatışan İki Değer: Haber Verme Hakkı ve Kişilik Hakkı*”, ABD, 2014, S. 4, s. 475-493 (DOĞAN, Pınar Bahar).

DÖNMEZER, Sulhi/ : Basın Hukuku, İstanbul 2016. BAYRAKTAR, Köksal

DURAL, Mustafa /ÖĞÜZ, Tufan : Türk Özel Hukuku Cilt II - Kişiler Hukuku, İstanbul 2022.

ESENDAL, Nihan : Basın Yoluyla Kişilik Haklarının İhlali, Ankara 2018.

FIRAT, Muhammed Sabır : “*Hukuk Devleti Açısından İnternette İnsan Hakkı ve Kişilik Haklarına Saldırı Sorunu*”, HHFD, 2015, C. 5, S. 2, s. 101 – 116.

GÖRKEMLİ, Burcu : Yargı Kararları Işığında Türk Hukuku’nda İnternet Erişiminin Engellenmesi, Ankara 2015.

GÜZEL, Abdullah : Cevap ve Düzeltme Hakkı, Ankara 2010.

- HELVACI, Serap** : Kişiler Hukuku, İstanbul 2017.
- IŞIK, Egemen** : “*Bir Kişilik Değeri Olarak Kişinin Resmi*”, İHM, 2020, C. 78, S. 4, s. 1723 – 1746
- İÇEL, Kayhan** : Kitle İletişim Hukuku, İstanbul 2017.
- KARAMAN, Şebnem** : Basın Özgürlüğünün Bir Sınırı Olarak Kişilik Hakkı, 2018, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- KAYA, Mine** : Elektronik Ortamda Kişilik Haklarının Korunması, Ankara 2015.
- KÖSEOĞLU, Bilal** : İletişim Saldırılarından Doğan Hukuksal Sorumluluk ve Uygulama, Ankara 2013.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.** : Şeref ve Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırlardan Hukuksal Sorumluluk, Ankara 2016.
- KOVAN, Hüseyin** : Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları ve Yargıtay İçtihatları Işığında Basın Özgürlüğünün Sınırları ve Manevi Tazminat Davaları, Ankara 2017.
- OĞUZMAN, Kemal/ SELİÇİ, Özer/:** Kişiler Hukuku, İstanbul 2018. OKTAY-ÖZDEMİR, Saibe,
- ORAL, Tuğçe** : Tüzel Kişilerin Manevi Zararının Tazmini, İstanbul 2018
- ÖZEL, Sibel** : Uluslararası Alanda Medya ve İnternette Kişilik Hakkının Korunması, Ankara 2004.
- ÖZKEPİR, Ramazan/ :** Sosyal Medya ve Basın Hukuku, Ankara 2020. KOCAMAN, Salih Zeki/KART, Erkal Hilmi
- PARLAK BÖRÜ, Şafak** : Fotoğraf Üzerindeki Haklar, Ankara 2013.
- TANERİ, Gökhan** : Sosyal Medya Paylaşım Sorumluluğu, Ankara 2020.
- TAŞKIN, Ş. Cankat** : İnternete Erişim Yasakları, Ankara 2016.
- TURAN BAŞARA, Gamze** : Kişiliğin İhlalinden Kaynaklanan Maddi ve Manevi Tazminat ile Haksız Kazancın İadesi, Ankara 2018.
- TÜMAY, Murat** : “*Kişilik Hakları ve Basın Hürriyeti Çatışmasında İfade Hürriyeti Dengesi*”, AYD, 2015, C. 31, S. 1, s. 355-378.
- YILDIZ, Sevil** : Medya ve Hukuk, İstanbul 2017.
- YÜZER, Dilara** : 1982 Anayasası’nda Basın Özgürlüğü Karşısında Kişilik Hakkı ve Korunması, Ankara 2013.

ZENGİ, Utku Ufuk : Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Işığında Kitle İletişim Özgürlüğü, Ankara 2014.

BARNETT, Jeremy/TRELEAVEN, Philip: “*Algorithmic Dispute Resolution—The Automation of Professional Dispute Resolution Using AI and Blockchain Technologies*”, Computational Intelligence, Machine Learning And Data Analytics The Computer Journal, 2018, 61(3), s.399-408.

BENYEKHLEF, Karim/GELİNAS, Fabien: “*Online Dispute Resolution*”, Lex Electronica, 2005, 10(2), s.43. <https://ssrn.com/abstract=1336379> (E.T.:08.01.2023).

BİLGİN, Hikmet: “*Yapay Zekânın Mahkeme Kararlarında Kullanımına Uluslararası Bir Bakış ve Robot Hâkimler Hakkında Düşünceler*”, İnÜHFD, 2022, 13(2), s.405-419.

BOZKURT, Aras/HAMUTOĞLU, Nazire Burçin/KABAN Ayşegül Liman/TAŞÇI, Gülşah/AYKUL, Mona: “*Dijital Bilgi Çağı: Dijital Toplum, Dijital Dönüşüm, Dijital Eğitim ve Dijital Yeterlilikler*”, AUAd, 2021, 7(2), s.35-63.

CARNEİRO, Davide/NOVAİS, Paulo/ANDRADE, Francisco/ZELEZNİKOW, John/NEVES, José: “*Online Dispute Resolution: an Artificial Intelligence Perspective*”, Artificial Intelligence Review., 2014, 41, s.1-26. <http://dx.doi.org/10.1007/s10462-011-9305-z> (E.T.: 08.01.2023).

DAĞDELEN YAŞAR, Nilay: “*Elektronik Tüketici Sözleşmelerinden Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Çözümünde Elektronik Tahkim*”, Public and Private International Law Bulletin, 2021, 41(2), s.779-826.

DİXİT, Apoorva: “*Online Dispute Resolution: An Indian Perspective*”, International Journal of Law Management&Humanities, 2018, 2(1), s.1-6.

DÜLGER, Ahmet: “*Çevrim İçi Olarak Yapılan Tahkim Anlaşmalarının Hukuki Geçerliliği*”, TAÜHFD, 2022, 4(2), s.317-364.

DYMITRUK, Maria: “*The Right To A Fair Trial In Automated Civil Proceedings*”, Masaryk University Journal of Law and Technology, 2019, 13(1), s.27-44.

EBNER, Noam/GREENBERG, Elayne E.: “*Strengthening Online Dispute Resolution Justice*”, Washington University Journal of Law and Policy, 2020, 63 (1), s.65-118.

ERDUT, Tijen: “*Dijitalleşme ve İşgücü Piyasası*”, Karatahta/İş Yazıları Dergisi, 2021, 19, s.27-60.

ERSÖZ, Betül/ ÖZMEN, Mehmet: “Dijitalleşme ve Bilişim Teknolojilerinin Çalışanlar Üzerindeki Etkileri”, AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi, 2020 Summer/Yaz, 11 (42), s.170-179.

HALOUSH, Haitham A./MALKAWI, Bashar H., “Internet Characteristics and Online Alternative Dispute Resolution”, Harvard Negotiation Law Review, 2008 (13), s.327-348.

KADIOĞLU, Cemre Çise: “Bricks And Clicks: Online Dispute Resolution Mechanisms And Implementation Of Online Arbitration In Turkey For Cross-Border Business To Consumer E-Commerce Disputes”, ASBÜ Bilişim Hukuku Dergisi, 2019, 1(1), s.113-146.

KALAFATOĞLU, Mehmet Polat: “Yabancı Unsurlu E-Tüketici Uyuşmazlıklarının İnternet Üzerinden Çözülmesi (Online Dispute Resolution) Konusunda Görüş, Düşünce ve Öneriler”, BATİDER, 2018, 34(2), s.301-346.

KAYA, Serkan: “Access To Justice For Consumers In Turkey: The Need For Enhancing Consumer Dispute Resolution Through Online Dispute Resolution”, HBVÜ-HFD, 2022, 26(1), s.225-260. (Access)

KAYA, Serkan: Consumer Dispute Resolution in the Digital Age: Online Dispute Resolution, İstanbul 2020. (Consumer)

KIYAK, Emre: “Büyük Veri ve Yapay Zekâ Teknolojileri ile Adım Adım Zeki Uyar (Ulusal Yargı Ağı Projesi) Ekosistemine Doğru”, DEÜHFD, 2020, 22(1), s.79-121.

KOVALENKO, Nataliia/BERNAZIUK, Ian: “Topical Issues Of Financing Electronic Legal Proceedings In Ukraine”, Baltic Journal of Economic Studies, 2018, 4(5), s.100-104.

MANIA, Karolina: “Online Dispute Resolution: The Future Of Justice”, International Comparative Jurisprudence, 2015, 1(1), s.76-86.

MARTÍNEZ, Janet K.: “Designing Online Dispute Resolution”, Journal of Dispute Resolution, 2020(1), 135-150.

NOWOTKO, Paweł Marcin: “AI In Judicial Application Of Law And The Right To A Court”, Procedia Computer Science, 2021, 192, s.2220-2228.

ÖZBAY, İbrahim: “Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemleri”, EÜHFD, 2006, 10(3-4), s.459-475.

ÖZMUMCU, Seda: “Dünyada ve Ülkemizde Online Uyuşmazlık Çözümleri Bağlamında Online Tahkim ve Uygulamaları”, İstanbul Hukuk Mecmuası, 2020, 78(2), s.431-454. (Tahkim)

ÖZMUMCU, Seda: “Online Uyuşmazlık Çözümleri ve Online Arabuluculuk “Dijital Adalet Mümkün Mü?” Sistem Üzerine Bazı Değerlendirmeler”, Prof. Dr. Türkân RADO’nun Anısına Armağan (Ed.: Abuzer KENDİGELEN), İstanbul 2020, s.365-371. (Online)

PETRAUSKAS, Feliksas/KYBARTIENĖ, Eglė: “Online Dispute Resolution In Consumer Disputes”, Jurisprudence, 2011, 18(3), s.921-941

RAZMETAeva, Yulia/RAZMETAEV, Sergiy: “Justice In The Digital Age: Technological Solutions, Hidden Threats And Enticing Opportunities”, Access to Justice in Eastern Europe, 2021, 2(10) s.104–117.

REİLİNG, A. D. (DORY): “Courts and Artificial Intelligence”, International Journal for Court Administration, 2020, 11(2), s.1-10. <https://doi.org/10.36745/ijca.343> (E.T.:08.11.2022).

SALTER, Shannon: “Online Dispute Resolution And Justice System Integration: British Columbia's Civil Resolution Tribunal”, Windsor Yearbook of Access to Justice, 2017, 34(1), s.112-129.

SCHWARZENBACHER, Paul: “Online Arbitration: A European and US Perspective”, Bocconi Legal Papers, 2018, 10(1), s.387-425.

ULUÇ, İnan: “Online Uyuşmazlık Çözümü”, Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan Cilt 2, Ankara 2015, s.1609-1644.

UNCITRAL Technical Notes on Online Dispute Resolution, 66th Session, 6-10 Şubat 2017.

VAN ARSDALE, Suzanne: “User Protections in Online Dispute Resolution”, Harvard Negotiation Law Review, 2015, 21(107), s.107-142.

YILDIRIM, Arzu/VEREP, Gökböke Deren: “Mechanisms of Online Dispute Resolution”, GSI Articleletter, 2018, 18, s.115-128.

YILMAZ, Gizem: “Yapay Zekânın Yargı Sistemlerinde Kullanılmasına İlişkin Avrupa Etik Şartı”, MJES/2020/28/1, s.27-55.

YÜKSEL, Armağan Ebru Bozkurt: “Online International Arbitration”, AÜHFD, 2007, 4(1), s.83-93.

ZHURKİNA, Olga/FİLİPPOVA, Elena/BOCHKAREVA, Tatiana: “Digitalization of Legal Proceedings: Global Trends, Advances in Economics, Business and Management Research”, Vol. 171, Proceedings of the 1st International Scientific Conference "Legal Regulation of the Digital Economy and Digital Relations: Problems and Prospects of Development" (LARDER 2020), s.119-124.

Akcaal, Mehmet : "NFT (Değiştirilemeyen Jeton) Sanat Eserlerinin Miras Yoluyla Geçmesi." *TBB Dergisi* (2022): 365-396.

Akkurt, Sinan Sami : *Dijital Varlıkların Miras Yoluyla Bırakılması*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2022.

Altındal, Hasan ve Yusuf Enes Arslan : «Türk Hukukunda Dijital Miras: Karşılaşılan Sorunlar ve Uluslararası Uygulamalar Çerçevesinde Bazı Çözüm Önerileri.» *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* XXV.1 (2021): 313-351.

Andrade, Norberto Nuno Gomes de and Shara Monteleone : "Digital Natives and the Metamorphosis of the European Information Society. The Emerging Behavioral Trends Regarding Privacy and Their Legal Implications." Gutwirth, Serge, et al. *European Data Protection: Coming of Age*. Springer, 2013. 119-144.

Aydın, Gülşah Sinem : *Kişilik Hakkı İhlalinden Doğan Vekaletsiz İşgörme*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.

Banta, Natalie M : "Inherit the Cloud: The Role of Private Contracts in Distributing or Deleting Digital Assets at Death." *Fordham Law Review* 83.2 (2014): 799-854.

Borden, Matt : «Covering Your Digital Assets: Why the Stored Communications Act Stands in the Way of Digital Inheritance.» *Ohio State Law Journal* 75.2 (2014): 405-446.

Bozkurt Yüksel, Armağan Ebru : "Ticari Sırların Dijital Ortamda Korunması." *TAAD* (2018): 143-192.

Çabri, Sezer : *Miras Hukuk Şerhi Cilt I*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018.

— *Miras Hukuku Şerhi Cilt II*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.

Doğancı, Doğa Ekrem : *Blokzincirine Dayalı Akıllı Sözleşmelerin Hukuki Nitelikleri, Kuruluşu, Yorumu, İfası ve Bazı Örnek Hukuki Uygulamalar*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık , 2021.

—. "Sosyal Medya Hesabı Sözleşmelerinin Dijital Tereke Yönünden Değerlendirilmesi." *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 28.1 (2022): 329-370.

Gezder, Ümit : "Ölüm Sonrası Hatırayı Koruma ve Ölüm Sonrası Kişiliğin Korunması." *İÜHFMLXV.1* (2007): 207-222.

Henkoğlu, Türkay ve Özgür Külcü : «Bilgi Erişim Platformu Olarak Bulut Bilişim: Riskler ve Hukuksal Koşullar Üzerine Bir İnceleme.» *Bilgi Dünyası* 14.1 (2013): 62-86.

İleri, Çiğdem : ""Dijital Miras" - Alman Federal Mahkemesi'nin Facebook Kararı Üzerine Bir İnceleme." *TBB Dergisi* (2020): 123-152.

İnce Akman, Nurten : "Mirasbırakanın Dijital Bilgilerinin Mirasçılara Geçışı (Dijital Tereke)." *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 9.2 (2018): 527-560.

Küzeci, Elif : *Kişisel Verilerin Korunması*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.

Kaya, Mehmet Bedii : *İnternet Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.

Maraşlı Dinç, Yasemin : "Ölümden Sonra Sosyal Medya Hesaplarının Hukuki Akıbeti: Dijital Miras." *TBB Dergisi* (2019): 273-287.

Memiş, Tekin ve Cemile Turgut : «Dijital Miras Konusunda Gözden Kaçanlar.» *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 6.12 (2020): 201-215.

Oğuzman, Kemal, Özer Seliçi ve Saibe Oktay Özdemir : *Kişiler Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2012.

Sayın, Zeliha Gizem : "13.11.2020 Tarihli Antalya Bölge Adliye Mahkemesi Kararı ve Dijital Miras Kavramı." 19 Şubat 2021. *KHAS Hukuk Bülteni*. Kasım 2022. <<https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/33>>.

Sehati, Isabelle N : "Beyond the Grave: A Fiduciary's Access to a Decedent's Digital Assets." *Cardozo Law Review* (2021): 745-782.

Taylor, Jerome : *Google chief: My fears for Generation Facebook*. 18 Ağustos 2010. <<https://www.independent.co.uk/tech/google-chief-my-fears-for-generation-facebook-2055390.html>>.

Tunç, Aybike : *Bulut Bilişim Sözleşmelerinin Hukuki Yapısı*. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2020.

Uçak, Murat : "Kişisel Verilerin Ölümünden Sonra Korunması." *İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* VI.10 (2021): 97-123.

We Are Social : *Digital in 2021: Global Overview Report*. 27 Ocak 2021. 10 Ekim 2022. <<https://wearesocial.com/uk/blog/2021/01/digital-2021-uk/>>.

Yılmaz, İlayda : *Dijital Miras*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, 2022.

Yılmaz, Çiğdem Mine : "Mephisto Kararı Çerçevesinde Postmortal Dönemde Kişilik Hakkının Korunması." *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (2021): 877-897.

Yılmaz, Süleyman ve Vehbi Umut Erkan : «Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla İntikal Edip Edemeyeceği Sorusunun Kişisel Verileri Koruma Hukuku Kapsamında İncelenmesi.» *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11.2 (2020): 567-586.

AHI, Gökhan: "Metaverse'de Maruz Kalınan Siber Suçlara Karşı Hukuki Zeminde Hak Aramak Mümkün mü?", <https://www.hukukihaber.net/metaversede-maruz-kalınan-siber-suclara-karsi-hukuki-zeminde-hak-aramak-mumkun-mu>.

AKKURT, Sinan Sami: "Yapay Zekanın Otonom Davranışlarından Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Yıl 13, 2019, ss. 39-59.

ANTALYA, O. Gökhan/TOPUZ, Murat: *Eşya Hukuku Cilt/IV*, B.4, 2021.

ANTALYA, O. Gökhan: *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt II*, İstanbul, 2017.

ARVAS, İbrahim Sena: "Gutenberg Galaksisinden Meta Evrenine: Üçüncü Kuşak İnternet, Web 3.0" *Academic Journal of Information Technology*, C. 13, S. 48, ss. 53-71.

BAK, Başak: "Medeni Hukuk Açısından Yapay Zekanın Hukuki Statüsü ve Yapay Zeka Kullanımından Doğan Hukuki Sorumluluk", *TAAD*, Yıl: 9, Sayı: 35, Temmuz 2018, ss. 211-232.

BAVANA, K.: "Privacy in the Metaverse", *Jus Corpus Law Journal*, Vol. 2, No. 3, March-May 2022, pp. 1-11.

CHEONG, Ben Chester: “*Avatars in the Metaverse: Potential Legal Issues and Remedies*”, *International Cybersecurity Law Review*, 3, pp. 467-494, 2022.

DOĞAN, Erdem: *Yapay Zekanın Hukuki Statüsü ve Sorumluluğu*, Ankara, 2022.

DURAL, Mustafa/ÖĞÜZ, Tufan: *Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku*, B. 22, İstanbul, 2021.

DÜLGER, Murat Volkan: *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*, B. 3, İstanbul, 2020.

DÜLGER, Murat Volkan: “*Metaverse’de Maruz Kalınan Siber Suçlara Karşı Hukuki Zeminde Hak Aramak Mümkün mü?*”, <https://www.hukukihaber.net/metaversede-maruz-kalınan-siber-suclara-karsi-hukuki-zeminde-hak-aramak-mumkun-mu>.

EBERS, Martin: “*Yapay Zeka İçin Sözleşmeden Kaynaklanmayan Sorumluluk – Temel Sorunlar*”, *Hukuk Köprüsü*, Çev. Zehra Başer Doğan, C. 8, S. 16, 2019, ss. 75-109.

EREN, Fikret: *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, B. 24, Ankara, 2019.

ERSOY PINAR, Deniz Merve: “*NFT’lerin Metaverse’teki Yeri ve Fikri Mülkiyet*”, *Yapay Zeka Çağında Hukuk*, İstanbul Barosu Bilişim Hukuku Komisyonu Yapay Zeka Çalışma Grubu Ara Rapor, 2022, ss. 79-104.

ERŞİN, Ali: “*Metaverse ve Bilişim Hukuku*”, [Metaverse ve Bilişim Hukuku - Hukuk ve Bilişim Dergisi \(hukukvebilisim.org\)](http://hukukvebilisim.org).

GÜMÜŞ, Mustafa Alper: *Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri*, Ankara, 2021.

ILGAZ BÜYÜKBAYKAL, Ceyda/SÖNMEZER, Zuhale: “*Metaverse ile Toplumsal Yaşam Arasındaki İlişki*”, *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 8, S. 1, s. 139-148.

KACPRZAK, Olga/MURRISON, Arabella/STWEART, Heather: “*What is the Metaverse?*”, *Reed Smith Guide to the Metaverse*, 2022.

KAHRAMAN, Mehmet Emin: “*Blok zincir, Deepfake, Avatar, Kripto para, Değiştirilemez Belirteç (NFT) ve Sanal Evren (Metaverse) ile Yaygınlaşan Sanal Yaşam*” *International Journal of Cultural and Social Studies* V. 8, Issue 1, 2022, pp. 149-162.

KARAARSLAN, Enis/YAZICI YILMAZ, Senem: “Metaverse ve Merkeziyetsizlik”, Metaverse Geleceğin Dünyalarını İnşaa Edecek Teknolojiler, Fırsatlar ve Tehditler, Ed. Fatih Sinan Esen, 2022, ss. 46-61.

KASAP, Atilla: “Güncel Gelişmeler Işığında Türk Hukukunda Yapay Zekâ Varlıkları ve Hukuki Kişilik”, TAÜHFD, C. 4, S. 2, 2022, ss. 485-556.

KILIÇ, Muharrem: “Meta Gözetimsel İktidar Aygıtı Olarak Metaverse -İnsan Hakları ve Tekillik İdeali Bağlamında Bir Çözümleme-”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2022/1, ss. 21-55.

KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, B. 25, Ankara, 2021.

KOÇ, Serhat: “Web3, BlockChain (Blok Zinciri), NFT ve Metaverse Hukuku Nedir ve Nasıl Hukuki Problemler Bizi Bekliyor?”, Web3, BlockChain (Blok Zinciri), NFT ve Metaverse Hukuku Nedir ve Nasıl Hukuki Problemler Bizi Bekliyor?.

KULULAR İBRAHİM, Merve Ayşegül: “Metaverse Avatarlarının Telif Hakkı”, ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 4, S. 2, ss. 540-580.

KURZWEIL, Ray: “Foreword to Virtual Humans”, 2003, Foreword to Virtual Humans « Kurzweil (kurzweilai.net).

LAU, Pin Lean: “The metaverse: three legal issues we need to address” <https://theconversation.com/the-metaverse-three-legal-issues-we-need-to-address-175891>.

MANDAL, Tugay/SAĞIR, Ahmet Bedirhan/ÖZTÜRK, M. N. Alparslan/UYSAL, M. Yusuf/KÜLEKÇİ, Murat/BÜYÜKAKINCI, B. Yeşim: “Metaverse: Sanal Dünyadan Gerçek Gizlilik ve Güvenlik Problemlerine”, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, C. 4, S. 2, 2022, ss. 100-106.

MYSTAKİDİS, Stylianos: “Metaverse”, Encyclopedia, 2022 Vol. 2, No. 1, pp. 486-497.

ÖĞRETMEN KOTİL, Zeynep: “Avatarlar ve Temsil Ettikleri İnsanlar Arasındaki İlişki Bakımından Hukuki Sorumluluk”, Yapay Zeka Çağında Hukuk, İstanbul Barosu Bilişim Hukuku Komisyonu Yapay Zeka Çalışma Grubu Ara Rapor, 2022, ss. 39-59.

ÖZKAN, Oğulcan: Kişisel Verilerin Korunması, Ankara, 2020.

SARKAR, Arijit: “Güney Kore Teknoloji Bakanlığı, Metaverse’e Özel Yasa Çıkarılmasını Tavsiye Ediyor”, <https://tr.cointelegraph.com/news/south-korean-ministry-recommends-enactment-of-special-metaverse-laws>.

SEYMEN AKSU, Nurçin/YALÇINER ERCOŞKUN, Özge: “Kentlerde Dijital Dönüşüm ve Metaverse”, EKSEN Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi, C. 3, S. 2, 2022, ss. 108-122.

SİRMEN, Lale: Eşya Hukuku, B.10, Ankara, 2022.

STENNER, Kevin/BESCHEA, Mihai: “Appropriation of personality in the Metaverse: can your avatar be a clone of your favourite celebrity?”, <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=c9b7d95a-e4ad-4133-8c91-c0b4497dbae5>.

TAŞTAN, Furkan Güven: Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması, B. 2, İstanbul, 2017.

“The Metaverse: What are The Legal Implications?”, **Clifford Chance**, February 2022.

TÜRK, Gül Dilek/DARI, Abdülhakim Bahadır: “Metaverse’de Bireyin Toplumsallaşma Süreci”, Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, V. 6, Issue 1, 2022.

UÇAK, Murat: “Kişisel Verilerin Ölümden Sonra Korunması” İMHFD, C. 6, S. 10, 2021, ss. 97-123.

YILDIRIM, Abdülkerim: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, B. 11, Ankara, 2020.

YÜCEL, Gökçen/AYKUT, Mustafa: “Metaverse’ün Hukuk Sistemleri Üzerindeki Muhtemel Etkileri ve Global Metaverse Pazarı”, BEYDER, C. 17, S. 2, 2022, ss. 197-208.

Çevrim İçi Kaynaklar:

<https://www.btcturk.com/bilgi-platformu/merkeziyetsizlik-nedir-neler-saglar/>.

<https://bctr.org/merkeziyetsizlik-kavramindan-ne-anlamaliyiz-8990/>.

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2017-0005_EN.pdf.

<https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/metaverse-gang-rape-virtual-world-b2005959.html>.

<https://karararama.yargitay.gov.tr/>.

<https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/e-2019-9265-k-2020-258-t-8-1-2020>.

<https://www.meta.com/help/quest/articles/horizon/safety-and-privacy-in-horizon-worlds/safe-zone-in-horizon/>.

<https://www.reuters.com/technology/facebook-owner-meta-adds-tool-guard-against-harassment-metaverse-2022-02-04/>.

<https://www.womantv.com.tr/metaverse-evrenine-giren-arastirmacinin-avatari-tecavuze-ugradi-2807h.htm>.

Abik, Y., (2011), **Türk Medeni Kanunundaki Hükümler ve Çocuk Hukukundaki Temel İlkeler Çerçevesinde Velayette Çocuğun Yararı**, Prof. Dr. Şener Akyol’a Armağan, İstanbul.

Akdi, M., (2016), **Ana-Babanın Çocuğun Fotoğraf ve Görüntülerinin Sosyal Medyada Yayınlanmasından Doğan Sorumluluğu**, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C. 22, S. 3, s. 123-144.

Akgül, A., (2016), **Kişisel Verilerin Korunmasında Yeni Bir Hak: “Unutulma Hakkı” ve AB Adalet Divanı’nın “Google Kararı”**, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, S. 116, s. 11-38.

Akipek, J. / Akıntürk, T. ve Ateş, D., (2011), **Kişiler Hukuku**, 8. Bası, Ankara.

Akıntürk, T. ve Ateş D., (2017), **Türk Medeni Hukuku Aile Hukuku İkinci Cilt**, 20. Bası, Ankara.

Akyüz, E., (2020), **Çocuk Hukuku**, 7. Bası, Ankara.

Brosch, A., (2018), **Sharenting: Why Do Parents Violate Their Children's Privacy?**, The New Educational Review, C. 54, S. 4, s. 75-85.

Demir, R., (2019), **Türk Medeni Kanunu’na Göre Çocuğun Kişiliğinin Korunması**, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 9, S. 2, s. 271-303.

Dural, M./Öğüz T. ve Gümüş, M. A., (2016), **Türk Özel Hukuku Cilt III Aile Hukuku**, 12. Bası, İstanbul (Aile Hukuku).

Dural, M./Öğüz T. ve Gümüş, M. A., (2017), **Türk Özel Hukuku Cilt II Kişiler Hukuku**, 12. Bası, İstanbul (Kişiler Hukuku).

Dursun, C., (2019), **Ebeveynlerin Çocuklarını Sosyal Medyada Teşhiri: Çocuk Hakları Bağlamında Bir Değerlendirme**, Çocuk ve Medeniyet Dergisi, C. 4, S. 8, s. 195-208.

Erdem, M. ve Makaracı Başak, A., (2022), **Aile Hukuku**, Ankara.

Erdoğan, C., (2019), **Çocukların Kişisel Verilerinin Korunması (Sosyal Medya Örneği Kapsamında)**, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, C. 21 Özel S., s. 2445-2467.

Ertuğrul, M., (2021), **Çocuğun Kişisel Verilerinin Velisi Tarafından Sosyal Medyada Kullanılmasının Kişilik Hakkı Bakımından Değerlendirilmesi**, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi, S. 2, s. 513-564.

Girgin, Ö. A. ve Gönal, S., (2020), **Çocuğun Kişisel Verilerinin Sosyal Medyada Ebeveyn Tarafından Paylaşılmasının Hukuki Sonuçları**, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, C. 11, S. 44, s. 99-127.

Goggin, G. ve Ellis, K., (2020), **Privacy and Digital Data of Children with Disabilities: Scenes from Social Media Sharenting, Media and Communication**, C. 8, S. 4, s. 218-228.

Gültekin, E., (2018), **Çocuğun Kişilik Hakkının Ana-Baba Tarafından Sosyal Medya Aracılığıyla İhlalinin Hukuki Görünümü**, Çocuk ve Medeniyet, C. 3, S. 5, s. 103-143.

Hatemi, H. ve Kalkan Oğuztürk, B., (2018), **Aile Hukuku**, 6. Bası, İstanbul.

Haydaroğlu, H., (2020), **Türk Medeni Hukukunda Çocuğun Kişilik Hakkının Korunması**, Marmara Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

İmamoğlu, H., (2005), **Çocuğun Kişiliğinin Ana Babaya Karşı Korunması**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 54, S. 2, s. 183-218.

Kılıçoğlu, A., (2021), **Medeni Hukuk**, 4. Bası, Ankara.

Kumar, P. ve Schoenebeck, S., (2015), **The Modern Day Baby Book: Enacting Good Mothering and Stewarding Privacy on Facebook**, Proceedings of the 2015 Association for Computing Machinery International Conference on Computer-Supported Cooperative Work and Social Computing, Association for Computing Machinery, Inc, s. 1302–1312, <https://doi.org/10.1145/2675133.2675149>, ET: 12.11.2022.

Oğuzman, M. K./Seliçi, Ö. ve Oktay Özdemir, S., (2015), **Kişiler Hukuku**, 15. Bası, İstanbul.

Özdemir, H. ve Ruhi, A. C., (2018), **Çocuk Hukuku Ders Kitabı**, 2. Bası, İstanbul.

Öztan, B., (2015), **Aile Hukuku**, 6. Bası, Ankara.

Öztürk, Ş., (2017), **Facebook'ta Çocuklarının Fotoğraflarını Yayımlayan Ebeveynler ve Çocuklarının Kişilik Hakları**, Yeni Medya Çalışmaları 3. Ulusal Kongre Kitabı, s. 265-278.

Ranzini, G./ Newlands, G. E. ve Lutz C., (2020), **Sharenting, Peer Influence, and Privacy Concerns: A Study on the Instagram-Sharing Behaviors of Parents in the United Kingdom**, Social Media + Society, C. 6, S. 4, s. 1-13.

Serozan, R., (2017), **Çocuk Hukuku**, İkinci Basıdan Tıpkı Bası, İstanbul (Çocuk Hukuku).

Serozan, R., (2017), **Medeni Hukuk**, 7. Bası, İstanbul (Medeni Hukuk).

Uçak, M., (2020), **Kişisel Verilerin Hukuka Uygun İşlenmesinde Çocuğun Rızası**, Kişisel Verileri Koruma Dergisi, C. 3, S. 1, s. 41-60.

Usta, S., (2016), **Velayet Hukuku**, İstanbul.

Uzun, S., (2020), **Velayet Hakkı Bağlamında Çocuğun Görüntüsünün Sosyal Medyada Paylaşılması ve Ortaya Çıkabilecek Hukuki Meseleler**, [https://humanistburo.org/dosyalar/humdosya/Cocugun%20Goruntusunun%20Sosyal%20Medyada%20Paylasilmasina%20Dair%20Hukuki%20Meseleler%20\(S.Uzun\).pdf](https://humanistburo.org/dosyalar/humdosya/Cocugun%20Goruntusunun%20Sosyal%20Medyada%20Paylasilmasina%20Dair%20Hukuki%20Meseleler%20(S.Uzun).pdf), ET: 08.11.2022.

Zorluoğlu, Y., (2021), **Sharenting ve Velayet Hakkının Sınırları**, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 29, S. 4, s. 3383-3417.

Akıntürk, Turgut/ Ateş Karaman, Derya : Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri, 6098 Sayılı Yeni Borçlar Kanununa Uyarlanmış 21.Baskı, İstanbul 2013.

Aksoy Çağlayan, Pınar : Akıllı Sözleşmelerin Kuruluşu Ve Geçerlilik Şartları, İstanbul 2021.

Aral, Fahrettin/ Ayrancı, Hasan : Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, Gözden Geçirilmiş Ve Genişletilmiş 13. Baskı, Ankara 2020.

Ayan, Mehmet : Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş 12. Baskı, Ankara 2020.

Bensghir Kaya, Türksel/ Topcan, Ferda : E-İmza: Türkiye’de Kamu Kurumlarında Uygulanması, Ankara 2010.

Çakmakkaya, Baki Yiğit : Türk Vergi Hukukunda Elektronik İmza Uygulamaları Ve Adaptasyonu, İstanbul 2013.

Elektronik İmza Kanunu Genel Ve Madde Gerekçeleri.

Erbayraktar, Burcu : Güvenli Elektronik İmza, İstanbul 2016, (Kısaltma: İmza).

Erbayraktar, Burcu : Elektronik İmza Ve Elektronik İmza Kanunu'na Göre Sertifika Sağlayıcının Üçüncü Kişilere Karşı Hukuki Sorumluluğu, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2011.

Ertanhan, Mesut : Kamu Görevlilerinin İmza, Paraf Ve Elektronik İmzalarından Doğan Sorumlulukları, Ankara 2018.

Erturgut, Mine : Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.6, S.2, 2004, s. 97 – 130.

Falcioglu, Mete Özgür : Karşılaştırmalı Hukuk Ve Türk Hukukunda Elektronik Satım Sözleşmesi Ve Kuruluşu, Ankara 2004.

Internet World Stats (<https://www.internetworldstats.com/stats.htm>).

Kaya, Mine : Telekomünikasyon Alanında Kişilik Haklarının Korunması, Ankara Barosu Dergisi, S.4, 2010, s.279- 334.

Kayhan, Şaban/ Yıldız, Habib : Elektronik Ticaretin Hukuki Ve Vergi Boyutu, Ankara 2004.

Kılıçoğlu, Ahmet M. : Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Yeni Borçlar Kanunu'na Göre Hazırlanmış Genişletilmiş 15.Bası, Ankara 2012.

Kurşat, Zekeriya : Yazılı Şekil Şartının Unsuru Olan İmzanın Elektronik Ekranı Atılmasını Etkisi, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C.75, S.1, 2017, s. 413 – 430.

Orta, Mesut : Elektronik İmza ve Uygulaması, Ankara 2005.

Orer, Gürsel : Elektronik İmza Ve Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısının Hukuki Ve Cezai Sorumluluğu, Ankara 2011.

Oğuzman, M.Kemal/ Öz, M. Turgut : Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I, 6098 Sayılı Yeni Türk Borçlar Kanunu'na Göre Güncellenip Genişletilmiş 10.Bası, İstanbul 2012.

Özgül, Mehmet Emin : Güvenli Elektronik İmza Sahibinin Hakları Ve Yükümlülükleri, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.12, S.2, 2021, s. 539-556.

Savaş, Abdurrahman : İnternette Tek Taraflı Hukuki İşlemler Ve Özellikle Elektronik Vasiyetname, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.15, S.2, 2007, s.51-91.

Seçkin, Nedret : Uluslararası Ticarete Elektronik Belgeler Ve E-imza, İstanbul 2017.

Siller, Nahide : 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Web Sitesi Vasıtasıyla Sözleşmelerin Kurulması, İstanbul 2019.

Şenocak, Zarife : Dijital İmza Ve Dijital İmzanın Borçlar Kanunu Hükümleri Açısından Ele Alınması, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.50, S.2, 2001, s.97-135.

Türkiye Bilişim Şurası Raporu, Ankara 10-12 Mayıs 2002.

Yavuz, Cevdet : Borçlar Hukuku Dersleri Özel Hükümler, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Güncellenmiş Ve Yenilenmiş 14. Baskı, İstanbul 2016.

Yılmaz, Mustafa : Elektronik İmzalı Belgelerin Karşılaştırmalı Hukukta Ve İdarî Yargılama Hukukunda Delil Niteliği, Cevdet Yavuz'a Armağan, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.22, S.3, 2016, s.3435 – 3486.

Yıldırım, Mustafa Fadıl : Nitelikli Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısının Hukuki Sorumluluğu, Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, C.8, S.3-4, 2004, s. 257-283.

Yılmaz, Süleyman : Hukuki Açıdan İnternet Bankacılığı, Doktora Tezi, Ankara 2007.

Zevkliler, Aydın/ Gökyayla, Emre : Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 16.Bası, Ankara 2016.

Akcı Karaman, Ayşe Tuba: Üreticinin Ayıplı Ürününün Sebep Olduğu Zararlar Nedeniyle Üçüncü Kişilere Karşı Sorumluluğu, İstanbul, 2008

AI, Colloquium: “The AIPLA/AIPPI/FICPI AI Colloquium Primer”, American Intellectual Property Law Association, USA, 2019, s.1 – 29.

Andrew, Keisner / Julio, Raffo / Sacha, Wunsch-Vincent: “*Breakthrough Technologies- Robotics, Innovation and Intellectual Property*”, WIPO- World Intellectual Property Organization, Economic Research Working Paper, No 30, Kasım 2015, New York, ABD.

Aslan, İ. Yılmaz: Tüketici Hukuku, Bursa, 2014.

Atay, Feryal: 6502 sayılı Kanun'un Uygulanmasın- da Ayıplı Mal Ayıplı Hizmet, Ankara, 2019.

Cevdet, Yavuz / Faruk, Acar / Burak, Özen: Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, İstanbul, 2013.

Havutçu, Ayşe: Türk Hukukunda Örtülü Bir Boşluk: Üreticinin Sorumluluğu, Ankara, 2005.

Joseph Andrew Pepito / Brian A. Vasquez/ Rozzano C. Locsin: :“*Artificial Intelligence and Autonomous Machines: Influences, Consequences, and Dilemmas in Human Care*”, Health, Scientific Research Publishing, Volume 11, No 7, 25 July, 2019.

Kara, İlhan: Tüketici Hukuku, Ankara, 2015.

Martin Ueffing: :“Directive 85/374—European Victory or a Defective Product itself?.”, MaRBL 4, 2013, s.373 – 424, s.382.

Oğuzman Kemal / Öz Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.2, İstanbul, 2016.

Öztan, Bilge: İmalatçının Sorumluluğu, Ankara, 1982.

Paulius Čerka / Grigienė Jurgita / Sirbikytė Gintarė: “Liability for damages caused by artificial intelligence” Computer Law & Security Review, U.K., 2015, V. 31. S.3, s.376-389.

Pei Wang: “What Do You Mean by AI ?”, Frontiers in Artificial Intelligence and Applications, Amsterdam, 2008, V.171/1, s.362 – 373.

Salı Eroğlu, Merve: Sorumluluk Hukukunda Yapay Zeka, İstanbul Medipol Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2022.

Sarı Onur: Yapay Zekanın Sebep Olduğu Zararlardan Doğan Sorumluluk, TBB Dergisi 2020, S.147, s. 251-312.

Scherer, Matthew U.: “Regulating Artificial Intelligence Systems: Risks, Challenges, Competencies, and Strategies”, Harvard Journal of Law & Technology, Volume 29 (Spring), No 2, 2016, Cambridge, ABD, s. 354- 401.

Şenocak, Zarife: “6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna Göre Ayıplı Mal Teslimi Halinde Tüketicinin Hakları”, *Terazi Hukuk Dergisi*, İstanbul, 2014, Cilt: 9, Özel Sayı, s. 30-37.

Tamer İnal: Tüketici Hukuku, Ankara, 2014.

Yavuz Cevdet / Acar Faruk / Özen Burak: Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, İstanbul, 2013.

Yavuz Nihat: Ayıplı İfa, Ankara, 2014.

Yılmaz Atınç: Yapay Zeka, İstanbul, 2019.

Zevkliler Aydın/Özel Çağlar: Tüketicinin Korunması Hukuku, Ankara, 2016.